

Каленик

1980

издање
шумадијске
епархије

1

„КАКВЕ КОРИСТИ ИМАШ ОД ТЕ ТВОЈЕ РЕЛИГИЈЕ?”

Безбројне ствари и појаве у овом свету, које задивљени посматрамо, убедљиво нам сведоче да премудри и свемогући Творац свега тога није човека створио и послao га у овај свет са таквим циљем да му хладан и мрачан гроб буде крајње одредиште!

Страна 9

НАЈВЕЋА ЗАБЛУДА

у коју човек може да падне јесте да се понаша као да је свет његова лична својина. Велике су и недокучиве последице такве заблуде — немир, празнина, разочарења...

Страна 8

„ЈЕХОВИНИ СВЕДОЦИ”

излажу „учења” која Бог није никада објавио — делове библијских текстова користе истражујући из из целине у којој се ови налазе, чиме мењају њихово право значење и лако заводе неуке у вери.

Страна 15

МОНАШЕЊЕ МЛАДОГ КНЕЗА

РАСТКА НЕМАЊИЋА

у руском манастиру Светог Пантелејмона рад српског сликара Павла Симића (1818—1876).

„И поклонивши се пред светим олтаром, изговори монашке завете Господу... Стари јеромонах, затворивши молитву, постриже му власи с главе, обуче га у ризу, а име Растко замени му новим именом — Сава а.”

Из Житија св. Саве Српског

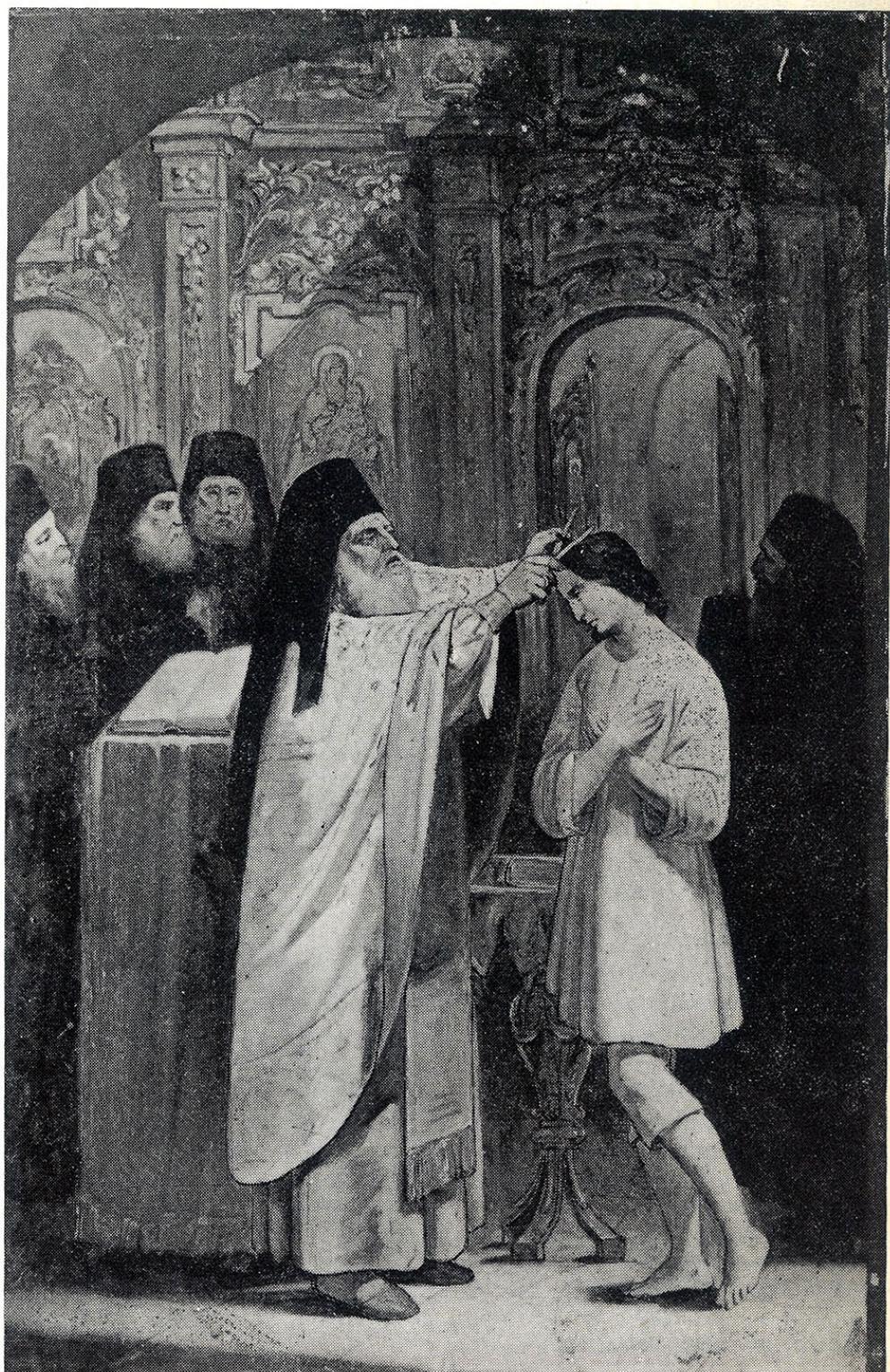
Немојте говорити:

„АКО ДАНАС И ГРЕШИМ,
СУТРА БУ СЕ ПОКАЈАТИ”.
Покаямо се данас,
јер не знамо
да ли ћемо доживети сутра!

САВРШЕНО ПОКАЈАЊЕ

се састоји у томе
да се више не чине греси,
за које се кајемо и на које
нам наша савест указује,
и да се крене путем врлине.

Страна 10

НЕКА ВАМ ЈЕ СВИМА
ОД БОГА
БЛАГОСЛОВЕНА
1980.
ГОДИНА!

КАЛЕНДАР

СВЕТИ САВА није
православљу ништа додавао
нити одузимао.
Он је радио на томе
да народ буде Црква
а Црква народ Божији

СВЕТОСАВЉЕ и није
ништа друго до православље
изнето и изражено
на српски начин —
кроз природу и карактер
српског народа.

Епископ жички Стеван

Родољубље светог Саве

Дођох да тражим душе ваше

Данас смо опет запалили свеће пред ликом светог Саве, драга браћо и сестре. У исто време, више него обично, запаљена су наша срца освежавањем успомена на светог Саву, духовног оца Српске православне цркве и српског народа. Више него обично, данас чудотворна снага струји у нама. То је снага молитве и вере у моћ и помоћ светог Саве. То је пламен љубави према њему и захвалност за његова велика дела. То је снага успомене која буди да не заспимо и да се не заборавимо. О прославама светог Саве могу се често у очима нашег народа видети необичне сузе. То је спољашњи израз та снага која се не може објаснити речима. Те сузе нам говоре много више него најречитије беседе о светом Сави.

У последње време име светог Саве и светосавља су, у штампи кад нас, преко неких листова, везује за великосрпство, или нешто назадно, нешто рђаво. Стога бисмо желели да овом приликом посветимо неколико мисли и речи осветљавању успомена на родољубље и српство светог Саве.

Растко је отишао из Србије као кнез и будући владар. Вратио се из Свете Горе у Србију као Христов апостол и мисионар. Он се није враћао искључиво због националних побуда. „Вас ради, саплеменика ми ради, оставих свету и слатку ми пустињу, и ништа друго не дођох да тражим до душе ваше; тако рећи

ради ваших душа своју презрех... Ради вашег спасења своје занемарих". Ове речи светог Саве записао је Теодосије, његов биограф.

Еванђелско родољубље

Без Христа и Еванђеља Растко би и даље остао Растко. Кроз Христа и Еванђеље он је постао свети Сава. Због Христа и Еванђеља он је дошао поново у Србију да научи српски народ хришћанској науци. „Најпре је настојао да се у народу усади право хришћанство са својом дубоком етиком, са својим светлим моралом, са својом несебичном љубављу и са својим вечним истинама". Свети Сава је био у првом реду хришћански светитељ. Његово схватање и доживљавање родољубља и српства је еванђелско и хришћанско. Господ Христос је шаљући своје апостоле у свет рекао: „Идите и начините све народе мојим ученицима” (Мт. 28: 18) „Идите у сваки свет и објавите еванђеље сваком створењу” (Мк 16: 15), „Да се у Његово име проповеда и опроштај грехова свим народима — почевши од Јерусалима” (Лк 24: 47). У Светом писму је записана реч Божја која каже да је Господ Христос својом крвљу „искупио Богу све људе од сваког племена и језика, народа и народности” (Откр. 5: 9). По схватању апостола Павла сви људи су налик великим дрвету чији је корен Христос, а поједини народи гране тог дрвета (Рим. 11: 16—19).

То је сасвим ново схватање о родољубљу и сасвим супротно национализму старих Грка, Римљана, Јевреја, као и националној свести појединачних савремених народа који воде ратове из себичних побуда и самољубља.

Богу је мио сваки народ који твори правду

Организујући Српску православну цркву свети Сава је предузимао све потребне напоре да је учини правим чланом свеопште, светске хришћанске заједнице. Православљу он није ништа додавао нити одузимао. Он је радио на томе на народ постане Црква и Црква народ. Светосавље није ништа друго до православље изражено и изнето на српски начин, у духу природе и карактера српског народа. Тако је Српска православна црква ушла у заједницу православних цркви као организована хришћанска породица, и у тој заједници је заузела угледно и равноправно место све до дана данашњег.

Хришћанизујући народну душу свети Сава се трудио да еванђелска начела унесе у све појединости народног живота. У томе је успео. Еванђелски квасац је унео у просвету и школство, књижевост и уметност, државотворство и друштвене односе. Старе народне обичаје није одбацивао, већ је и њих хришћанизовао. Дао је, такође, нову еванђелску боју националној свести српског народа, који се дотле колебао између старог јелинског и римског схватања о национализму. Он је ту свест покрстио највећим еванђелским начелом о љубави према свима људима и свима народима. Дотичући се власница националне свести српског народа свети Сава је увек имао у виду да пред Богом нема „Грка и Римљанина”, па чак „ни мушки ни женски пол”, и да „Бог не гледа ко је ко, него му је у сваком народу добродошао ко се Њега боји и твори правду” (Дела ап. 10: 34—35).

Најбољи Србин је најбољи човек

Тако је он успео да створи нови тип родољуба-хришћанина, који искључује сваки шовинизам (националну искљученост), а што потврђује наша доцнија историја која је без освјајачких ратова. Он је учио народ да је најбољи Србин онај, који је у првом реду најбољи човек и који има највише љубави према Богу и ближњима. Свети Сава се првенствено борио да морално препороди људ

ску личност. Борио се за морални поредак у свом народу. Народу је уливао у душу љубав према слободи, знајући да само слободни људи могу морално деловати. У том смислу је свети Сава био велики родољуб и родољубљу је свој народ учио. Кроз љубав према свом народу он је васпитавао народну душу и учио је љубави према другим народима, да би љубећи близње могао да воли и Бога. Јер „Ко не воли свога брата кога је видео, не може волети Бога кога није видео. И ову заповест имамо од Њега (Исуса): **ко воли Бога да воли и свога брата**”, учи Јован, апостол љубави (Јн. 4, 20). Учећи српски народ да воли, чува и негује своју културу, обичаје, име и језик, он га је учио поштовању и љубави према свим овим вредностима и код других народа. И као што је српску Цркву желео да укључи у чланство васељенске (свесветске) Хришћанске заједнице, тако је исто настојао да младу српску државу укључи у чланство међународне људске заједнице. Стога је у своје време толико много био поштован и дочекиван са великим љубављу и у Бугарској, и у Грчкој и у Јерусалиму.

Чување свога — поштовање туђег

У односу према другим хришћанским Црквама свети Сава је такође ули-

вао у народну душу ширину и широкогрудост. Познато је да је његов отац, свети Симеон Мироточиви, за живота даривао католичке цркве у Барију и Риму. Његов брат Стеван Првовенчани је био ожењен млетачком принцезом, римокатоликињом. И кроз целу даљу историју Српске православне цркве очигледан је овај печат светосавске ширине и толерантности у односу према другим хришћанским Црквама. То је и доцније било признато од добrog броја римокатоличких бискупа и свештеника, који су успомени светог Саве посветили значајне књиге и песме. Међу њима је и име познатог фра-Андреје Качића Миошића који пева:

„Рад чудеса калуђера Саве,
словенске га све државе славе,
а највеће ерцега Стипана,
светог Саве бандовина звана”.

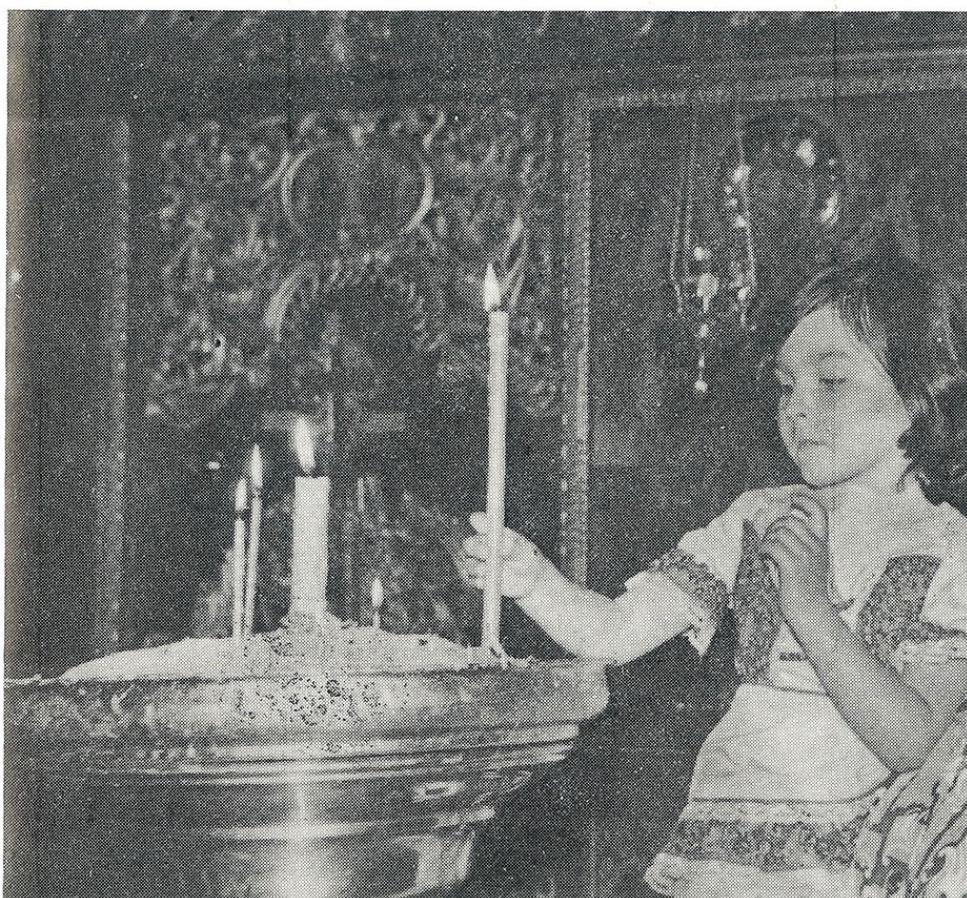
С друге стране, чудотворном моћи светитеља, свети Сава је улио у народну душу свест о чувању своје вере и Цркве, свог језика и имена. Он је у ствари у том погледу постао савест српског народа. Наша Црква и наш народ су вековима били изложени настражима и са Истока и са Запада са тежњом да будемо потпуно асимилирани (преобраћени) и изгубљени. Благодарећи овој светосавској савести у најтежим прилика-

ма наш човек је жртвовао земаљско ради небеског царства; више је волео „душу него трбух”, као онај Пилипенда из Матавуљеве приче. Он је увек радије полагао свој живот ради очувања свог имена, него „да црноге радобата мамону”, као што вели Његош.

Нашу Светосавску химну почињемо: „Ускликнимо с љубављу”. Хришћанска љубав је била највећа снага светог Саве. „И где год је трунка пепела му пала, ту је нова љубав роду засијала”.

Ова љубав је и нама данас највише потребна. „Љубав дugo трпи, љубав је добра, она не завиди, љубав се не хвали, не надима се, не понаша се непристојно, не тражи своје, не љути се, не урачунава зло, не радује се неправди, али се радује са истином” (1. Кор. 13: 4—6). Хришћанска љубав ће нам највише помоћи у чувању свога и поштовању туђега. Као што сунце разбија таму сваке врсте, тако и љубав разбија мржњу сваке врсте. Љубав ће нам највише помоћи у одбрани своје Цркве и племена. Помоћи ће нам и свети Сава својим молитвама, јер „много може делотворна молитва праведника” (Јак. 5: 16).

Нека се данас запале љубављу наша срца освежавањем успомена на светог Саве и све вас нека Светитељ благослови својим благословом.

СВЕТОСАВСКО БЛАГО

Од предака својих,
кроз светога Саву,
примили смо веру,
Крст часни и Славу.

Кроз векове многе
ово дивно благо
Србину је сваком
увек било драго.

Ово благо што су
нама наши преци
оставили, дајмо
и ми својој деци.

Свети Сава моли али и опомиње

Само ако будемо остваривали оно на шта нас свети Сава упућује, моћи ћемо да се назовемо светосавском децом.

Размишљамо сада о светом Сави. Нећемо му упућивати похвале како смо уобичајили; нећемо му кликати „с љубављу”, речима, како смо навикли. Покушајмо мало да се зауставимо у свом ходу у недоходе, пресаберимо се једном и видимо бар докле смо стигли. Преиспитивање и критичка прерачунавања тешко падају. Човеку једном, тешко, групама — теже, а једном народу — најтеже.

Овај народ, српски, православни, који се некад звао светосавски, јер је, вальда, такав и био, одавно је са слављења светог Саве делима прешао на празне речи, један-путгodiшњег клицања „с љубављу” по црквама и нешто чешћег, кафанско-егзалираног, присећања на светог Саву по другим, за то, недоличним, местима. А одавно је престао бити светосавским. А ево зашто.

Свети Сава нас је духовно породио, државу утемељио, писменост нам дао, веру основао и продубио, просветио нас је истинском светлошћу Христова Еванђеља из којег смо прели снагу за многа велика прегнућа. Зато је он „света и бесмртна савест српског народа”, како за њега каже његов биограф — о. Јустин Поповић.

Подсетићу на огромне напоре светог Саве да веру утврди. Ишао је и крстарио српском земљом у народу је свеже сећање на то. Сачувано је оно у народним песмама и приповеткама. Поучавао је, молио и прекоревао чак. „И ово прво молим вас, дакле, браћо и чеда, обраћао се свети Сава свом народу, сву нашу наду положивши на Бога, прво држимо се праве вере његове”. Он стрепи над Христовом истином. Опомиње своје савременике а тиме и нас. „Са страхом и трепетом сачувајте реч Божју и свету његову веру... Јер учење духовно, каже, није игра нити безумље мисли човечјих, но света вера проповедана”.

Није свети Сава само онако доброћудан, держљиви, благи старац с дугом брадом, у шта га је, у одбрамбеном акту због гриже савести, народна машта преточила. Он је све то и још више — он је одлучан и истрајан, строг и правичан, према не-

пријатељима и јеретицима категоричан. Он моли али и опомиње. Чак и прети својим Србима онога доба. Подсећа их на то да Бог „свети грехе очева на деци до трећег и четвртога рода онима који Га не љубе и не творе воље Његове”. Свети Сава је имао право на то; улагао је заиста велики труд да би просветио свој род. За њега каже његов животописац Доментијан: „Утврђиваše на том учењу, као што пише велики учитељ апостол Павле у посланици говорећи: „Сећајте се да три године не престах учећи вас дан и ноћ” (Д. ап. 20: 31), тако исто и овај преосвећени саопштник његов и саврсник истините благодати, подобећи се томе, не само три године, но још из младости и до старости не престаде учећи своје отачество, свагда, дан и ноћ, све управљајући вољом Божјом ка небесима”. Тако је свети Сава основао Цркву своју „и њоме просвети, каже Доментијан, све своје отачество, и у њој прорости Богом никле изданке, које породи Светим Духом”.

Тако куда није могао ићи сам, слао је своје ученике. „И сви његови ученици потекоше са радошћу, наоружани Светим Духом, испуњавајући заповест Оца небеског, славећи и благодарећи обновитеља рода човечјега”.

Тако, тим самопрегорним и истрајним радом, а Божјом помоћу, свети Сава је просветио свој род светлошћу Еванђеља и омогућио му да се уврсти у ред културних народа онога доба, а и за свагда.

Шта је од тог, светосавског, семена остало у нама? Како му се за све данашњи род одужује?

Не размишљам сада како су се претходне генерације понашале. Да су имале мало више снаге и еваниђелске вере, достало би, сигурно, и нашим. А ми, као да смо окренули леђа својој Цркви, оној истој коју је свети Сава утврдио. Чак ни овај, сада већ огромни град, није у стању да попуни храм светосавским чедима да му она искрено с љубављу кличу. Ни одраслих нема. Не питам се где су остали али бих волео да их подсетим на клетву светога Саве до четвртога колена оних који Бога не љубе.

За стање овакво какво је прво ћемо пред Богом ми свештеници одговарати. На то, своје савременике, а ученике — свештенике, опомиње свети Сава. Подсећа их да ће Бог „са љутином и са јарошћу питати у дан судњи наследства, шта је ко примио, и шта је умножено донео”. И пита их свети Сава: „Колико ћемо му пријавити плодова душа као стечено од наше куповине? Колико смо пред лицем Његовим изгубили одрицањем наше жетве”.

Тачно је, одговараћемо ми свештеници или ми се чини да ми бар какав-такав одговор имамо. Говорисмо, говоримо и говорићемо, па ко нас слуша? Овде се молитвено сакупљамо, походимо по домовима народ свој. Идемо улицама на подсмећ многима свесно носећи бреме Христово и бреме овога времена. Како бисмо срећни били да су виднији плодови наших трудова.

Неће проћи без одговорности ни народ који нам је поверијен. Желим да се ове речи светога Саве дубоко урежу у памћење: „И сваки појединач од нас што буде чинио примиће, или добро или зло — што буде сејао то ће пожњети”.

Ово све што говорих о светом Сави чиних да бисмо покренули наше савести па да видимо где смо. Да чешће о томе размишљамо боље би било па би нам и ово данашње процењивање лакше пало. Жива и животворна вера Христова, светосавска, код нас као да је ствар тамо неких других а никако свакога од нас појединачно, као да је црква само за старе и немоћне, чудне и изгубљене. Други од нас занимају се само за ствари од бизниса и користи, овакве или онакве. Расту генерације обезверене. Али не бојмо се, вера неће пропасти, јер „Бог може од камења подићи децу Авраамову” (Лк 3: 3), али какав ћемо ми одговор дати. Ми свештеници апелујемо, молимо и преклињемо вас који дођете да нас чујете да доведете децу у цркву да их учимо вери Христовој — светосавској. Сами знате да ли чините тако. Сви су разлози ипак у нама.

Молимо и по црквама и у домовима да се венчавате. Знате да није тако. Проповедамо стално и истрајно да треба децу да крштавате. Сами се сетите сада да ли су вам у родбини сва деца крштена. Преклињемо вас да не гасите славске свеће. Знате и знамо да то ипак чините у све већем броју. Све чешће лупамо на врате а нико не отвара, звонимо а нико не чује.

Ако не живимо Христом и по научу светога Саве како онда да му кличемо с љубављу? Где је та љубав, у чему је и када се види? Једанпут гођишње је сувише мало. Да ли нам свети Сава није постао само фикција (нешто измишљено) да ли су још живе и животворне везе овога народа с њим?

И зато, браћо моја и сестре, подсећам вас још једном да ћемо изаћи пред Праведног Судију којем је с десне стране свети Сава. И полагаћемо, сваки појединачно, рачуне о својем животу. Желим да вам је ово стално на уму, преко целе године. Ако будемо остваривали оно на што нас свети Сава упућује, моћи ћемо се назвати светосавском децом и имаћемо снаге да му погледамо у очи па да му заиста ускликнемо с љубављу.

о. Василије Томић

ВАТРА НА ВРАЧАРУ

На Врачару ватра пламти,
црни дим се у вис диже,
још ту ватру Србин памти,
то је место српске жиже.

Нестаде Ти трошно тело,
наш народни учитељу, оче Саво,
али оста вечно Твоје дело,
што си Србу с вером дав'о.

Неста ветра, оста искра света,
оста спомен к'о вечита река,
оста слава код српскога света,
да Те славе данас и до века.

Д. М-Б

ДУХОВНИ КОНЦЕРТ ХОРА „СВЕТИ САВА“ У КРАГУЈЕВЦУ

У недељу Православља 24. фебруара у 16 часова у Саборној цркви у Крагујевцу, Хор Епархије шумадијске „Свети Сава“ приредиће духовни концерт.

БОГОЈАВЉЕЊЕ 1980.

Светосавска станица за младе

Драги наши млади светосавци,

Ево нас поново заједно у новом светосавском броју „Каленића“.

Свети Сава је ваш празник, јер тога дана ће наше цркве и манастири широм отаџбине упити у себе још један ехо ваших песама и рецитација, које сваке године на тај дан приносите Господу Христу и светом Сави. Договорили смо се прошли пут да од овога броја отпочнемо објављивање ваших прилога, и ево, овде ћете прочитати два прилога на тему: Свети Сава. Намерно смо чекали Светога Саву да бисмо почели са објављивањем ваших прилога — намерно, јер томе дану ви үмете да дате нарочит свечани тон и посебно расположење.

Свесни смо да један део деце не зна много о светом Сави, али знамо сигурно да има деце и омладине који упркос свему не дају да се у њима угаси пламен светосавског духа па је због тога наша радост данас још већа. Желимо да на дан светог Саве сви будемо једна велика школа светосавља. Срећан вам празник и

У склопу с љубављу светитељу Сави!

Сава Немањић на првом месту светитељ и просветитељ

Дубоке су тајне српске душе и тешко је пронићи у њену суштину, испитати све пролазе и лавиринте — а да се у њој, макар и у искривљеном обличју, не нађе на лик најсветлије личности српске историје и највећег духовног вође, св. Саве, толико вољеног сина Немањиног.

Кроз све српске Голготе, од пада Душановог царства, преко робовања под Турицима, па до злогласног Јасеновца из другог светског рата, Србин је у своме срцу увек носио лик св. Саве, тај благи лик чијом је помоћу вазда био спасаван. Уз св. Саву Србин је сачувао и своју православну веру и љубав према отаџбини за коју се уздигнуте главе ишли на стратиште и лила крв. Ништа га није могло натерати да га изда, па ни када је 1594. Синан-паша спалио тело Божијег Угодника. То је само још више појачало љубав према св. Сави и учинило га бесмртним у своме роду. Спаљивање тела св. Саве

био је један од начина да се физичким путем лепота и величина Светитељева уклони из народне свести.

И данас то многи покушавају тзв. научним путем. Дошло се до таквог „открића да слављење св. Саве води порекло од култа неког славенског бога, а о покушајима да се избегне разговор о његовој светости нема сврхе ни говорити. Све је то по њима фанатизам, легенда, или, у најбољем случају, национал-романтичарски преувеличана истина. Немојте случајно негде гласно изјавити да верујете у Бога и славите св. Саву! Па ви нисте у току догађаја! Зар не знате да Бог не постоји? Зар можете да верујете у оно што не видите, не чујете и не можете да опишате? Штета што нико није донео те доказе о Божијем непостојању, па да их видимо, чујемо и опишамо баш као и гравитацију, мада знамо да она постоји, јер не лебдимо у ваздуху него стојимо на површини старе доб-

ре земље. Заиста ту је потпуно излишна самоувереност неверника — равна је нули.

Мада одбрана није тема овог написа, требало би да знамо да постоје одговори на питања о св. Сави. Не бисмо се усудили да из његове личности избацимо Христа и веру, јер то би значило повиновање позитивистично-рационалистичком ставу, тј. да скривамо највећи део Светитељев да бисмо се приклонили онима који га признају само као интелигентног и образованог дипломату и народног првака. Не и стотину пута не, јер Сава Немањић је на првом месту светитељ и просветитељ.

Нека ми буде допуштено да и ја подарим који каменчић прекрасном мозаику поштовања и љубави којег српски народ током векова носи у својој души да би га на дан Последњег суда даровао Господу Христу и светитељу Сави.

Свети Сава се родио 1175. у дому великог жупана Стевана Немање и његове жене Ане, кћерке византијског цара Романа. Васпитан у хришћанском духу још одмалена је заболео Свето писмо. Био је благ и кротак, смеран и послушан, а као ретко ко љубљаше сиротињу и поштоваше свештенички и монашки чин. Младићева душа је тежила за вечното, за неиспрпном љубављу пре- ма троједином Богу, за усамљеним животом далеко од земних стега у јединству са Светошћу од које је све постало. Овај свет гуши осећање вечности. Тек при повлачењу у унутрашњи свет, у једино место где му се јавља оно надземальско, човек проналази себе, суштину свога бића и смисао живота уопште. Знао је то млади Растко када је побегао у Свету Гору оставивши своје родитеље и двор. Иако је отац захтевао да се врати, он то није учинио, него је и самог Немању навео да остави круну и да под старе дане пође у манастир, те да крај живота проведе у посту и молитви. Заједно са оцем св. Сава грађи манастир Хиландар који постаје први српски универзитет. После очеве смрти измирио је завађену браћу, а 1219. издејствовао је самосталност српској Цркви и постао њен први архиепископ. Градио је цркве, манастире и школе и тако ударио снажне темеље српској култури. У то време настају и прва књижевна дела од којих је једно од најлепших и „Живот Симеона Мироточивог” дело самог св. Саве. Његова дела говоре о љубави према Хри-

сту и свом роду. Можда би се цео живот овог светлосног стуба који и данас светли, могао изразити суштином хришћанства: „Љуби Господа Бога свога свим срцем својим и свом душом својом, а ближњега свога као самога себе”.

Жалосно је рећи да је св. Сава био само родољуб и учен човек, и да је, како то тврде поједини историчари, отишао у манастир по налогоу свога оца. Истина да је историју личности много теже писати него историју догађаја, али грешке које се „поткрадају” када се говори о св. Сави исувише су видне да се не примете, иако ће се за сваку нахи „оправдање”, а све то ради неком потребних предрасуда и неистина о највећем сину српскога рода.

Заиста је и смешно и жалосно колико ми мало знамо о свом највећем Светитељу и како скоро са неким стидом изговарамо његово име име које би требало да је често на нашим уснама. Кад бисте само знали колика је била срећа и благодарност једног светогорског монаха када је срео и упознао једну групу на ших свештеника који су путовали по Грчкој. Поздравио их је сузама радосницама и покорним метанијама, јер то су били Срби, први које је у животу видио, представници тог малог народа који је изнедрио таквог Светитеља, јединственог у васцелом Православљу.

А ми, потомци Савини као да то не знамо. Српска деца, још мало па ће се у чуду питати ко је он био, јер

ако ви, драги родитељи, не усадите у вашу децу дух светосавља (у књигама историје је то тако штуро и стидљиво написано) онда је наша будућност кућа без темеља. Народ без прошлости нема будућност, а наша прошлост, ма колико је други стављали под капу „мрачног средњег века”, је ипак светла и величанствена и српски народ не треба и не сме да је се стиди, а нарочито не св. Саве који му је доносио само добро и просветио га. Зато горе главе, свети Сава нас и сад гледа са небеских висина и благосиља оне који не заборављају да нису без корена, већ да су изданци и наследници Немањића. Заборавите бар сада све бриге које вас тиште. Осетите се хришћанима и светосављима и не обазирите се на замке позналица и завидљиваца.

Ускликнимо с љубављу светитељу Сави!

Симонида Чонкић

РАСТКОВО БЕКСТВО У СВЕТУ ГОРУ
слика српског уметника
Павла Симића (1818—1876).

На седамнаестогодишњег Растика нарочито је, као Словен, утицао један руски монах, који са другим светогорским монасима беше дошао на Немањин двор да проси милостињу. Он је и допринео Раствковом бекству у Свету Гору.

„Видим, чедо, да ти је душа запаљена у љубав Божју. Пожури да оствариш своју добру жељу, да не би како сејач зла, ћаво, просејао кукњу у твоје срце, те да кукња укоренивши се не би угушио пшеницу — тј. да не би угушио твоју добру замисао и ти се одрекао своје намере... Ја ћу ти за такво дело послужити, и с помоћу Божјом спровешћу те до Свете Горе, куда желиш поћи”.

Из Житија (животописа)
светог Саве Српског

МАЛИ КАТИХИЗИС

КРШТЕЊЕ ГОСПОДА ИСУСА
ХРИСТА НА РЕЦИ ЈОРДАНУ —

Богојављење

Све до своје тридесете године Господ Христос је живео у Назарету. Тек тада, када је по ондашњим законима постао пунолетан, могао је да проповеда своју науку.

У то време на реци Јордану налазио се св. Јован пророк и претеча који позиваше народ на крштење и покајање: **Покажте се, јер се приближи царство небеско**” (Мт 3:2). Истим речима започеће своју проповед и сам Спаситељ.

Угледавши Исуса како се приближава Јордану, Претеча узвикну „Гле Јагње Божије”, и са ове две речи предсказа смиреност и послушност Христову. И као што јагње ходи и на пащу и на кланицу са истом преданошћу свом пастиру, тако и Христос ходи тамо када га Отац небески упућује: на рођење у пећини, на крштење у Јордану, на распеће на крсту, вазда са истом готовошћу и истом преданошћу.

Но уз те речи св. Јован додаје и ово: „који узе грехе света на се”, јер чим се појавио на земљи Господ је узео све наше грехе на себе, тиме што се јавио свету у телу света.

Господ узе на себе испуњење свих закона, и најзад принесе себе на жртву. Све је то у једном тренутку предсказао св. Јован пророк и претеча.

Видевши да Исус хоће да се крсти Јован му рече: „Ти треба мене да крстиш, а Ти ли долазиш мени” (Мт 3:14). Но Исус одговори да је то воља Божија да се он крсти. Исус сиђе у реку и Јован га урони у воду и тако га крсти. У то се отвори небо и Дух Свети сиђе на Христа у виду голуба, а са неба се чу глас: „Ово је Син мој љубљени који је по мојој вољи” (Мт 3:17).

После крштења Господ отиде у пустинју где је у посту и молитви провео четрдесет дана, а затим отпоче своју проповед међу људима.

Крштење Христово назива се и Богојављење, јер се на Јордану јављају три лица једнога Бога: Бог Отац у речима са неба, Бог Син у Христу и Бог Дух Свети у виду голуба.

По Христовом примеру сви они који желе да постану хришћани, постају то тек по светој тајни крштења.

Расенко Немањић

У првој ризи смиреног монаха,
презрео си сјај и властеле славу,
пред олтаром правде
погнүо си смрно
своју мудру главу.

... Док потере језде,
да намере твоје људи осујете,
ти хиташе циљу
као човек зрео
а не као дете.

Брујала су звона, Атос се пролама;
векови су прошли
од тог ретког дана ...
И, Немањић Растро нарече се Сава
— он постаде понос, утеша и слава.

Цео један народ,
разапињан често,
обар'о је царства и рушио престо,
набијан на коле,
крв је своју лио —
народ твој те, Саво, није оставио.

Утеша си био и подстрек за борбу,
себе целог даде оном давном добу;
дизао си школе, очи отварао,
ширио просвету, Немањићу Саво.

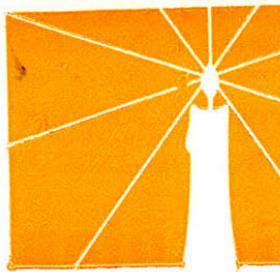
Кроз пропасти многе народ је
прошао,
кров је своју дав'о,
борио се храбро, никад није пао.
Борба је донела Слободу и Славу —
народ данас слави Светог оца Саву.

Још се чују звона, Атос се пролама,
и звучи допиру све до наших дана.
Хиландар се светли,
Врачар краси слава,
јер Немањић Растро*
поста Свети Сава.

В. М.

* Име Растро је деминутив (умањена реч) имена Растимир или Растислав.

Просвећење у хришћанској перспективи

Светлост Христова просвећује све.
(Из Литургије прећеосвећених дарова)

Оксфордски универзитет има за свој мото речи из Псалма 27: „Доминус илуминацио меа“. Овај стих се понавља приликом сваког освећења воде с тим, што се казује до краја и гласи: Господ је моје просвећење и Спаситељ мој, кога да се бојим? Бити „просвећен“ значи бити обасјан светлошћу Спаситеља који каже: „Ја сам светлост света“ (Јован 8:12).

Ове речи означавају суштину просвећења са гледишта хришћанске вере, а то значи и са гледишта вечности. Било да се ради о просвећењу једнога лица или народа, или једнога поколења, нема правог и трајног просвећења сем оног који произилази из духовног заједничења духа човековог са Духом Божијим, Духом Светим. Људска духовна природа, тј. душа људска, је у сродству Божјем. Она је божанска, бесмртна, великог потенцијала и носи на себи неизбрисиву Божију слику. Човекова природа сведочи библијску истину да „створи Бог човека по обличју своме, по обличју Божију створи га“ (І књ. Мојсијева 1:27). Боголикост душе чини човека човеком, бићем вишим од животиње. Развиће и чување у чистоти те слике јесте циљ хришћанског васпитања, хришћанске просвете. У човековој души је резервисано велико место за Бога. Отуда, када се деси отуђење од Бога, у души остаје огромна пустош. Душа се у том случају налази у страху, збуњености, на беспућу, у лутању и немиру; у једном стању битно неприродном за човека. Светлост је у Богу и око Бога. Из те светлости је душа човекова произашла. То је њен „корен“. За Господа се вели, да Он „једини има бесмртност и обитава у светлости којој се не може приступити“ (І Тим. 6:16). Ту се зачела божанска мисао о створењу света и човека, о нашем доводењу „из небића у биће“. Отуда човекова тежња за виделом, за светлошћу и бојазан од tame. Отуда и пропспект вечитог живота у „крајњој tame“ везан је са вечитим „плачам и шкргтутом зуба“ (Матеј 8:12). У тами

се лица не распознају, путеви се губе, сукоби се дешавају, очајање преовлађује. Како физичка тама, тако и природна светлост јесу — не за свакога, већ само за духовно окате — символи двају душевних стања, духовне tame и духовне светлости, духовног просвећења, обасјања. Ми имамо способност телесног вида, а исто тако и духовног. Као што телесни вид може да буде здрав, јак, продоран, тако може и духовни. С друге стране, пак, као што наше телесне очи могу да ослабе, да постану кратковиде, или чак да потпуно ослепе, па настаје тешка тама и у пола дана, тако исто може и духовно да се ослепи. Слеп не разликује дан од ноћи, не препознаје лица, не види ни мост, ни провалију, ни опасности, нити где је спасење. Духовно слеп је духовно непросвећен, који живи у духовној tame и опасности од вечне tame, а да ту опасност по себе не види. Духовно непросвећен може лако да држи таму за светлост и обратно, како и Спаситељ рече: „Стога гледај да светлост, која је у теби, не буде тама“ (Лука 11:35). Наиме, сваки просечно интелигентан човек има неку представу, неко схватање, или неку визију о себи (ко сам ja?), о свету (шта је свет, ко су они око мене?) и о Богу (има ли га или нема, какав је по себи и какав је његов однос према свету и према мени?).

Кант редукује ову фундаменталну оријентацију човекову на три питања: „У шта да верујем? Шта да радим? Чему да се надам?“. Како год формулисали ова фундаментална питања, ми их не можемо избећи, били верници или неверници, рационалисти или мистици. На неки начин сваки за себе мора наћи одговор на њих. Тај одговор је наша „философија“, наша „мудрост“, наше „начело“, наше „убеђење“, наша „вера“, наша „идеологија“, наша „животна оријентација“, или како било другачије да исту ствар зовемо. То је „светлост“ која обасјава наше стазе. Ако анализирамо извор и формацију наше

основне оријентације, ове наше животне философије, лако ћemo наћи да је она базирана на вери, поверењу, убеђењу да је неко у праву, неко коме ми стварно верујемо. Када св. апостол Павле каже: „У вери живимо, а не у гледању“ (II Кор. 5:7), он изражава исту ствар коју нам наше сопствено искуство потврђује. „Вера“, пак, има више значења, као: поверење, поузданаје, надање, одлуку да се прими нешто или неко са известношћу, базираном на одређеној евиденцији. Ми овде узимамо „веру“ у овом последњем значењу. Сваки човек је било свесно, било донекле свесно или несвесно решио да усвоји један поглед на свет, на себе, на Бога, а на основу делимичне евиденције. У крајњој линији ми се сви ослањамо на сведочанство некога, у кога имамо морално поверење поред интелектуалних опсервација о евиденцији онога у шта верујемо. Укратко: сви некоме верујемо и питање је само — коме?

У опште примљеном секуларистичком схватању просвета и просвећен изједначују се са ученост и учен. Са хришћанског гледишта много је учених који су непросвећени, а са друге стране много је неучених који су просвећени. На пример, у доба земаљског живота оваплоћеног Спаситеља најученијим су сматрани фарисеји. Легенде су испредане о њиховој великој учености у „познавању Закона“. Они су били званични „учитељи Закона“, чијим се мишљењима чак и анђели покоравају! Њихов ауторитет није трпео противљења од „људи који не познају Закон (Тору)“. За ту светину фарисеји су имали презир: „Проклет је овај народ, који не зна Закона“ (Јован 7:49). Али, на Христовом мерилу ови високоуčени нису били ни просвећени, ни окати, већ слепи! Једном приликом овако их је Господ окарактерисао: „Слепи су вође слепима“ (Мат. 15:14).

Са хришћанског гледишта, познање ствари укључује и познање њиховог узрока и циља. Створење се не може познати нити разумети без познања Створитеља. Школа даје познање природе, и то веома фрагментарно, делимично. Данас, када је диференцијација научних департмана огромна и временом бива све већа, сваки „зналац“ је „специјалиста“ који зна много о мало. На нивоу елементарном „познавање природе“ представља један предмет. Но, природа обухвата тако много ствари, појава, бића, неиспитаних области, да се студија „познавање природе“ разграђуја у цео низ „природних наука“ као:

физику, хемију, биологију, геологију, астрономију, палеонтологију... Свака од ових се опет разграњава у своје секторе, тако да се број природних наука умножава, тако рећи, геометријском прогресијом. Док су у класична времена философи били истовремено и научници, који су знали, за оно време, помало али о многоме, данас је обратно: научник је специјалиста који зна много о мало, а о многоме може да не зна скоро ништа. За све друго, ван његове области, он је упућен на веру, у знање и суд других. Нарочито када се ради о формирању једног „погледа на свет”, личне философије или вере.

Има једна реч у нашем речнику која нема никаквог правог смисла, а то је реч „безверник”. Не постоји безверник нигде у свету. Сама специјализација с једне стране, а са друге стране све већи обим људског познавања природе чине веру неизбежном; веру као ослањање на туђ суд о стварима и феноменима. Но, ако би икада савладао свеукупну тотализацију људског знања о томе шта су ствари, и у том случају би још увек једно остало за веровање, наиме зашто су такве какве јесу. Аристотел је изједначавао знање о стварима и појавама са знањем њихове „ентеле-

хије”, то јест њиховог циља: чему иду, чему служе или теже, чему воде итд. Без разумевања зашто и откуда су ствари које јесу и какве јесу, ми не знамо ништа вредно знања.

Када је Исус Навин видео пред собом у визији человека са исуканим ма-чем, необично неко биће, он га је одмах упитао: „Јеси ли наш или наших непријатеља” (Исуса Навина 5:13). Целој природи човек приступа са истим питањем: „Пријатељ или непријатељ?”. Но, сама природа не даје аутоматски готов одговор на то питање као што је „војвода војске Господње” одговорио Навину. Од човекове мудрости, његове употребе или злоупотребе, зависи да ли је овај или онај део природе пријатељ или непријатељ. Знање без мудрости није просвећеност. Ако се ради о једном или другоме, знању или мудрости, иако у животу то двоје не могу да се одвоје као што могу у вербалној и теоретској дискусији, онда је сигурно мудар у већем степену истински просвећен од онога који зна пуно чињеница, а није способан да из тога знања изгради једну визију света и моралних вредности којима се руководи у једином свом животу. Извесност, дакле, у оно у шта верујем, шта треба да радим са својим животом и

чemu се надам, јесте знак истинске просвећености. Највећа заблуда у коју човек може да падне јесте да се понаша у Божијем свету, у присуству Божијем, пред свевидећим оком Божијим, као да свет није Божији, већ његова, човекова лична својина. Велике су и недокучиве последице те заблуде и у њеном оквиру нема светла, нема просвећености, нема истине, већ немир, празнина и разочарање. Све што је временског карактера само се кроз вечно може истински схватити. Ствари на земљи се само у светлу богопознања могу истински познати. Творац се, с једне стране, познаје кроз твар, а с друге, опет, твар се само у светlosti своје боготворености може познати. Светlost небеска обасјава на земљи и објекте и субјекат познања. Ко не зна рећи са Псалмопевцем: „Господ је моја светlost” тај и не може разумети шта је просвећење у хришћанској смислу, једином осмишљеном гледању на човека, свет и Бога, изнад свега и у свему. Прихватањем Спаситеља хришћанин „не иде по тами”, већ објављује својим искуством и примером „славна дела Онога који га је из таде призвао у своју чудесну светlost” (И Петрова 2:9).

Рајко Обрадовић

Какве користи имаш од твоје религије?

ДВЕ ВЕРЗИЈЕ ДЕНИ ТОМАСА О СМРТИ

(Допис из Америке)

Међу талентованим и популарним личностима филмског света у Холивуду Дени Томас је познат као одличан глумац, изврстан певач и веома даровит хумориста и забављач. Он је такође познат и као дубоко религиозан човек.

Холивуд је чудно место. То је место земаљског богатства, славе и раскоши. Што се религије тиче, тешко би се могло рећи да су прослављене личности Холивуда све сами атеисти. То није случај. Пре би се могло рећи да је то народ, који је превише окупiran атракцијама царства земаљског, тако да једноставно нема вре-

мена да мисли о Богу, цркви и религији. На вечерњим пријемима и седељкама у Холивуду не говори се о Богу и религији, већ обично о томе: ко је какав филм снимио и колико је новца зарадио; ко се оженио, а ко развео и томе слично. Изузетак се направи ако се деси да се на некој од тих седељки појави као гост Дени Томас. Њега онда обично „ставе на тапет” и почну засипати разним питањима из области религије, на која он одговара.

Одговори, које Дени Томас даје на овим састанцима, чувени су широм Америке. Ти одговори су интелигентни, логични, пуни мудрости а поред тога и веома духовити. Приликом једног интервјуа на америчкој телевизији замољен је Дени Томас да у вези са овим питањима и одговорима примера ради, изнесе један конкретан случај. Он се радо одазвао овом захтеву и испричао један случај, који ћемо овде пренети, онако како смо то од њега чули. Ево како је то било:

— Дени — обраћа се њему један од присутних гостију на једној од холивудских седељки — ти си рели-

гиозан човек, а ја нисам. Мене интересује каква је разлика између мене и тебе? Шта је то што ти имаш, а ја немам? Другим речима, буди добар, па ми једним простим и разумљивим речником, без икаквог сувопарног философија, објасни какве користи ти имаш од твоје религије?

— Драге воље — одговара Дени. — Одговорићу ти са задовољством и то баш онако како ти желиш, простим језиком и без философија. Слушај. Ти си старији од мене и може се лако десити да умреш пре него ја. Претпоставимо да се једног дана разболиш, однесу те у болницу и тамо ти лекари саопште да за твоју болест нема лека и да ти је остало свега десетак дана да живиш. Вест о твојој болести прочује се око и ја, као твој пријатељ, дођем у болницу да те видим, пре него што умреш. За време моје посете ја могу, у разговору с тобом, твоју ситуацију дискутовати на два сасвим различита начина и изнети пред тебе једну од две, сасвим супротне верзије о човечијој смрти. Ево како то отприлике може изгледати:

— Ја могу јећи у твоју собу љут и набусит, натмуреног лица и набраних обрва и још са врата отпочети са својим протестима: „Немој ми ништа говорити. Чуо сам све. Твојој болести нема лека. Твоји су дани изброжани и ти мораши да умреш. Каква трагедија! Знам како се осећаш и ја те жалим. Ја знам колико си ти волео јај свет и живот у њему. Веровао си да је овај свет леп, па си много путовао, да би уживао у његовим лепотама. Али каква ти је корист од свега тога? Ти ћеш ускоро заклопити очи и осим вечног мрака, у твојој хладној гробници, ништа друго нећеш видети. Ја знам да си ти много волео музику, али каква ти је корист и од тога? Твој ће се живот ускоро угасити и ти никад више звуке музике нећеш чути. Ти си био добар породичан човек. Своју жену и децу волео си изнад свега, али ево час се приближује кад ћеш ти заувек заклопити своје очи и никад их више нећеш видети. Цео овај свет је страховито глуп и наш живот у њему просто никаквог смисла нема.

— Ово ти је досад једна верзија о смрти. Слушај сад како ова друга изгледа.

— Ја могу јећи у твоју собу — наставља Дени своју причу — уздигнуте главе и ведра лица, весео и расположен и отпочети: „Не бој се и не

брини ништа. Све ће бити добро. Кад Онај одозго направи неки план буди сигуран да је тај план добар. Ти остављаш овај свет и одлазиш у други, који је далеко и бољи и лепши од овог. Ја знам да си ти волео и овај свет и мислио си да је леп. Чекај, за који дан ти ћеш се преселити у свет у ком живи Творац читаве ватрење и свих светова, које видимо и не видимо и онда ћеш тек открити шта је стварна лепота. Ти си много волео песму и музику. Чекај док чујеш хорове анђела, који певају пред престолом Светишићег, онда ћеш тек осетити колико музика може бити лепа. Ти си изнад свега волео своју породицу, своју жену и децу, па ти је тешко да се с њима растанеш. Не брини ништа, ти одлазиш тамо где ће они, и сви ми који остајемо овде, једног дана поћи и кад се тамо поново састанемо више нас нико и ништа неће раставити. Зато главу горе и не брини. Разведри лице и реци нам свима — не збогом, већ довољења”.

— Ово је друга верзија о смрти. Питао си ме какве користи имам од своје религије. Мој одговор је прост. Ја верујем у ову другу верзију и на овој другој верзији темељи се сва моја животна философија и сав мој животни оптимизам. Милиони разних ствари и појава, које свакодневно посматрам у овом свету, убедљиво ми сведоче да је Онај, који је створио

овај свет, са свим његовим чудима, далеко већи и мудрији од мене и тебе, па ме све то наводи на закључак да тај наш премудри и свемогући Творац није могао створити човека и послати га у овај свет са циљем да хладна и мрачна гробница буде његово крајње одредиште.

Овде је Дени Томас мало застасао, уперио поглед на човека који му је поставио питање и онда читаво ово своје излагање зачинио њему својственим хумором.

— Ти си ми поставио питање и ја сам ти поштено одговорио. Сад ми дозволи да ја теби поставим једно питање. Ако се ово, што ти ја испричах, случајно деси, ако се ти једног дана заиста озбиљно разболиш од болести којој нема лека и ја дођем у болницу да те обиђем, коју од ове две верзије желиш да ти испричам?

Читаво излагање Дени Томаса са слушано је у савршеној тишини а крај поздрављен бурним аплаузом. Лица присућних гостију била су ведра и наслеђана — осим једног. Човек, који је поставио питање Дени Томасу, није се смејао. Он је био озбиљан. Седео је непомично, као да је био прикован за столицу и тупим погледом гледао у неку беззначајну тачку на зиду.

Протојереј Радиша Пурић

НА ПОЧЕТКУ ВЕЛИКОГ ПОСТА

Даваоче живота, отвори нам

После низа радосних празника који се завршавају сиропусном недељом, звук звона са наших храмова одједном постаје смиреног тужан и позива на духовну обнову речима црквеног песника:

„Покажанија отверзи ми двери,
Жизнодавче!”.

Пролеће је на прагу. Цела природа се полако буди и спрема за обнову, да би донела нове животне плодове.

Ми смо пред вратима Великог поста, пред трима хришћанским аксиомима: постом, молитвом и покажањем.

У ове дане света православна Црква, духовна мајка наша, као некад пророк на реци Јордану, позива децу своју речима: „Покажте се, јер се приближује царство небеско” (Мт 3:2).

Света Црква нарочито пред светом Четрдесетницом позива: хладне да се загреју; загрејане да се у својој вери распламсају — а све — да мисле на смрт. Она зове своју духовну децу да

пређу праг Великог поста спремни на подвиг (ревност, борбу). Улазећи у свето време, време Часног поста, паднимо на колена пред његовим спасносним вратима са смирењем пред Господом, молећи Га митаревом молитвом:

„Боже, буди милостив мени
грешноме!” (Лк 18:13).

Приступимо спасносном Великом посту са сузама да би нашли милост у Господу, сећајући се његових речи: „Благо онима који плачу, јер ће се утешити” (Мт 5:4).

Пре него што стигнемо до врата Великог поста, Црква нас пуне четири седмице материјски припрема, кроз такозване припремне недеље, и поучава нас:

кроз недељу „Митара и фарисеја” — каква треба да буде наша молитва увек, а посебно у дане св. поста;

кроз недељу „Блудног сина” — упозорава нас да се не удаљавамо од

свог Оца небеског, у кога има свега у изобиљу;

у недељу „Месопусну” — Црква нас подсећа на то да пазимо како живимо и шта чинимо, јер ћемо сви изаћи на Последњи суд Божји;

у недељу „Сиропусну” поучава нас какав треба да буде наш пост — да би био Богу угодан, а за нас спасносан.

Излажући нам све ово света Црква кроз све четири припремне недеље стално понавља дирљиву и богонадахнуту црквену песму: „Покажанија отверзи ми двери, Жизнодавче!”.

У дане св. Четрдесетнице, кроз богослужбене песме и молитве, пред на ма се слика пад и цела трагедија ста розаветног човечанства, ублажавана једино утехом и надом у обећаном Искупитељу, који ће донети и даровати напаћеном човечанству моћ и средства за спасење, а пред нашим грешним очима откривају се предели-

вечне лепоте и блаженства — изгубљени рај.

Зато је оштим позивом на покајање Син Божји и започео дело спасења рода људског: „Покажте се, јер се приближи царство небеско”... Ако се не покажете, изгинућете” (Мт 4:17; Лк 13:5).

Наше покајање Бог једва чека. Као милостив Отац, „Бог је готов на измирење са нама и тражи само мали повод за то”, уверава нас св. Јован Златоуст.

Колико је Бог милостив према покајнику и колико му жури у сусрет, уверава нас и св. Јефрем Сирин: „Пре него што покајник дође до врата, Бог му отвара; пре него што падне ничице, Бог му пружа руку; пре него што почне да лије сузе, Бог га обасира обиљем милосрђа; пре него што почне да исповеда своје грехове, Бог даје опроштај. Не пита: куда си упропастио време? Зашто си пропустио рок?”

Поред Бога, покајању грешника радију се и анђели на небу (Лк 15:10).

У чему се састоји наше покајање? По учењу св. Јована Касијана „савршено покајање састоји се у томе, да се више не чине греси за које се кајемо и за које нас савест изобличава и да се крене путем врлине”. „Удаљи се од зла и чини добро” (Пс 37:27). „За здравље није дољно само извадити стрелу, већ се захтева још и привијање лека на ра-

Такво је човекољубље Божје! Он никада не одбације искрено покајање... Становници Ниневије били су тешко згрешили, и Бог је био донео одлуку да град уништи. Али они су се покајали... Покажање је отклонило одлуку. Они су одбацили зло, а Бог је одбацио пресуду. О свемогуће покајање! Оно се врши на земљи, а производи промену на небесима. Ниневљани нису имали потребу за многим данима, да би загладили своје грехе, него им је био довољан кратак дневни рок да изгладе безакоња своја; и разбојник на крсту за кратко време доспео је у рај...

Кад се грех на исповести открије, са њим, по речима светог Василија Великог, бива као кад се корен бильке извади на сунце — то јест суши се. А што се више скрива и затрпава, он све више буји. Зато га треба откривати, да би се осушио.

Да би одржао человека у својој власти, ћаво, по уверењу хришћанских светитеља, настоји на све могуће начине да спречи покајање. Он прво на-

**КАД СЕ ГРЕХ
НА ИСПОВЕСТИ ОТКРИЈЕ,
са њим бива исто што и кад се
корен бильке извади на сунце -
осуши се
А што се више скрива
и затрпава,
он све више буји.**

ба, показаће се да и данашњим дном не можеш располагати потпуно: један део данашњег дана је прошао, а други је још пред тобом; онај део већ није твој, а овај још није твој...”

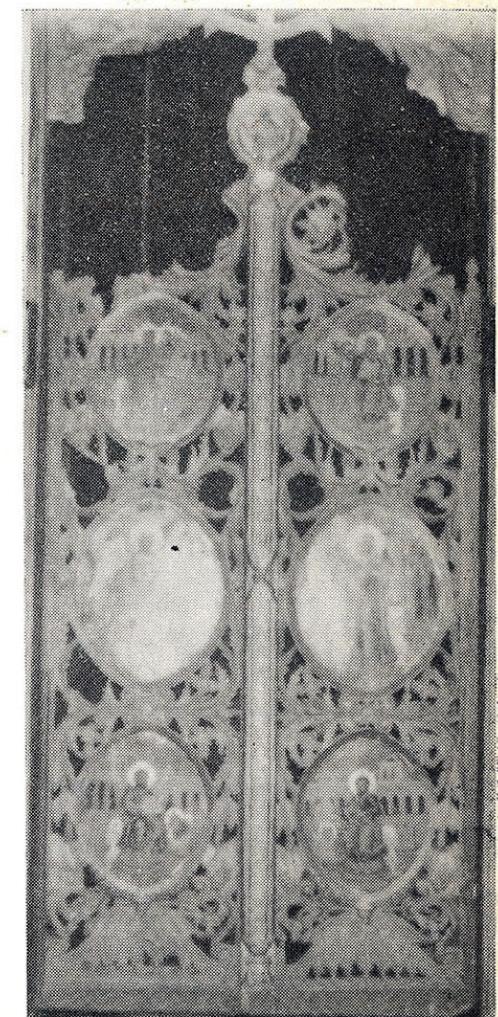
Слично саветује и свети Јефрем Сирин: „Не говори: данас ћу да грешим, а сутра ћу да се покајем. Больје је да се данас покајемо, јер не знамо да ли ћемо доживети до сутра...”

А св. Нил Синајски вели: „Пази, човече, под изговором (доцнијег) кајања не варај се неизвесним надама. Јер су многи, кад су пали у грех, одмах били захваћени смрћу, а други нису били у стању да устану услед навике према похотним сластима... Откуда знаш ти, човече, да ли ћеш бити жив и да ли ћеш се покајати; да ли ти себи одређујеш године живота? Падајући попушташ своме телу, док би требало да се стално сећаш смрти и Последњег суда, и тиме гасиш мудровање распаљеног тела...”

За оне који одлажу покајање дивно говори св. Тихон Задонски: „Рђа-

**„Царска врата” на иконостасу
цркве Светог Николе
у манастиру Драчи
код Крагујевца.**

**О овом манастиру
читаћемо, ако Бог дà,
у следећем броју „Каленића”**

Врата покајања!

ну... Право покајање није оно које се само-изговара речима; већ оно које се потврђује делима и истиче из самог срца”, учи св. Јован Златоуст.

Добра дела су плодови покајања. Њих је захтевао и св. Јован Претеча: „Родите род достојан покајања” (Мт 3:8).

По уверењу свих хришћанских светитеља, особито св. Јована Златоуста, покајање са сузами брише грехе, као сунђер. Он саветује: „Ти си чинио грехове, и ниси се стидео, а стидиш се од речи које те оправдавају? Речи овде (на земљи), да их не би казивао тамо. Речи и заплахи. Твоји су греси записани у књизи. Твоје сузе могу за њих да послуже као сунђер. Плачи, и оне ће се избрисати; плачи, и књига ће се показати чистом на небу. Скрушење за грехе — велики је сунђер; велика је моћ суза... Жена грешница пролила је сузе и њима опрала своје грехове (Лк 7:37—48) ...

веде человека на грех, а после изазове стид да пред свештеником исповеди учињени грех. Прво улије човеку храброст да учини грех, а после у њему изазива стид, чини га слабићем да се не би покајао и истргао се из његове власти.

Да би људе што дуже задржао у греху, а тиме и у својој власти, ћаво их наговара да не журе са покајањем. Нарочито то чини младима кад им дошаптава: „Ти си млад, пред тобом је живот, искористи га. Кад остатиши, покајаћеш се. Младост је за уживање, а старост за покајање”. И многи се ухватају ову удицу. Зато св. Јован Златоуст саветује: „Не говори: док се још насладим љубави, док још искористим младост, после ће доћи време покајања, сутра ћу се покајати, у старости чуваћу живот... А да ли си ти господар сутрашњег дана? Ко ће ти јамчiti за сутрашњи дан? Ако ти размислиши како тре-

во и лудо чинимо, кад одлажемо покајање или до болести, или до ста- рости, или до kraja, или од данас до сутра, јер колико ћемо живети и кад ћемо умрети, није у нашој власти не- го у Божјој. И зар тек онда Богу да живимо, кад завршавамо живот? Зар тек онда да престанемо са гресима, кад већ више не можемо да грешимо? Зар тек онда да се обраћамо Богу, кад нас Бог и мимо наше воље Себи позива? Зар тек онда да поправљамо живот, кад га завршавамо? Баволска је ово превара..."

Покажање и плач због грешности је основни тон религиозно-моралног жи- вота хришћана: „Откуду начну пла- кати о дјејаних окајанаго мојега же- тија”, каже се у Покажном канону св. Андреје Критског, који се чита у току св. Четрдесетнице.

Зато се у току Часног поста и обраћамо Господу кроз покажне песме и молитве: Дај ми, Свеблаги Господе, кротост и скрушеност Давида, плач Јеремије, дар видовитости пророка Исаије, веру Данилову, наду три мла- дића, виђења Језекиљева, послушност

Твојих пророка, мудрост Соломоново, покажање и плач Манасијин.

Хришћанство је оптимистичка ре- лигија — религија блаженства. Али то је и оптимизам страдања. Етичке норме, подвиг, аскетска строгост, У- чешће у невидљивој борби са силама поднебља, а заједно с тим и плач за грехе, сазнање своје грешности, сми- рење, — јесу духовне лествице којима душа прелази да би стигла до рајских висина. А пред вратима раја она вапије Господу: „Како ћу ући у Твој дом, Спасе?”

Савршенство је идеал покажања и очишћења. Оно је бескрајно, као што је Бог бескрајан, и оно никада не мо- же да се засити: „Будите, дакле, са- вршени, као што је савршен ваш не- бески Отац” (Мт 5:48). Зато је савр- шенство непрекидни низ подвига до дана, у који ће Свеправедни и Све- савршени рећи: „Слуго добри и вер- ни... ући у радост Господа свога” (Мт 25:21).

Приступимо спасоносном Великом посту не као фарисеј, него као ми- тар, да би нашли милост у Господу.

Приступимо као робови греха који траже своје ослобођење, да би помо- ћу Божјом покидали окове грешно- сти и отпочели нови живот са Хри- стом и у Христу, вапијући Mu из ду- бине душе:

Дај нам, Свемилостиви Боже, сми- рење митра, покажање блудног сина, подвиг преподобне мајке Марије Египћанке, веру Хананејке, сузе оне блуднице, добар део богомудре Ма- рије, далековидост и исповест оног разумног с Тобом распетог разбојни- ка, да би подвиг поста окончали, ве- ру сачували, у себи припремили до- чек за Твој свечани улазак у Јеруза- лим наше душе; и води нас до Вели- ког Петка, да бисмо се у подножју Голготе, гледајући Твоја страдања за нас, молили: Клањамо се страдањима Твојим Христе, удостој нас да дочекамо Твоје сверадосно и славно Вас- крење, приносећи Ти свагда молит- ву:

„Покажанија отверзи ми двери,
Жизнодавче —
Даваоче живота, отвори ми
врата покажања!”
о. Д. М. С.

СВЕТО ПРИЧЕШЋЕ не сме се
узимати олако.

Морали бисмо чешће
и редовније да се искрено
и озбиљно припремимо за
приступање Трпези Господњој
— постом, молитвом
и исповешћу.

Многи верници Православне цркве не- редовно се причешћују, или само је- данпут годишње. И овај једини пут је у току Ускршијег поста. Није рет- кост да неко од верних Причешће сматра за дужност или обавезу, за некакав ритуал, за обичај или побо- жну навику, јер „се ваља”. Да ли смо се икада запитали шта и зашто то радијмо? Ми долазимо да се приче- стимо зато што „морамо”, зато што се „не бисмо осећали добро”, ако то не урадимо.

„Причешћујем се једанпут годишње”
Није редак случај да неко каже: „Ја се причешћујем једанпут годишње”. Свакако да је добро да се приступи Светој тајни при чешћа бар једанпут годишње. Многи, који признају да су чланови Цркве, чак ни то не чине. Правило је, бар теорет-

ски, да сваки онај који пропусти да бар једанпут годишње прими Свето Причешће, буде искључен из цркве не заједнице.

Из писма св. Василија Великог Ке- сарију сазнајемо, да су се верни ње- говог времена при чешћивали четири пута седмично: у недељу, среду, пе- так и суботу, а такође и у друге да- не. Преподобни Макарије Египатски рекао је једном приликом једној же- ни: „Никада се не удаљавај од при- чешћа Христовим тајнама; беда коју имаш догодила ти се од тога, што ти већ пет недеља ниси приступала пре- чистим тајнама нашега Спаситеља”.

Како је дошло до тога да се многи од нас причесте само једанпут годи- шње? Господ од сваког од нас тражи максимум ревности у спасавању сво- је душе, а ми Mu данас дајемо ми- nimum.

Да би неко био члан Православне цркве, мора да, после искрене испо- вести, бар у току четири годишња по- ста прими у себе Тело Христово и Крв Христову како би имао „живота у себи”. „Ко једе моје тело и пије моју крв — има живот вечни, и ја ћу га вакрснути у последњи дан” (Јован 6:54).

„Наша традиција”

Многи од нас створили су „традицију” да се једанпут годишње „ваља”

**Постављајући план
наших послова, нека у њега
буду укључене и наше
ДУХОВНЕ ОБАВЕЗЕ.
Сваки од нас то може да уради
Наша је обавеза да покушамо
да тако чинимо!**

ПРИЧЕШЋЕ АПОСТОЛА из манастира Драче

причестити. Без обзира што је то код многих постао „обичај” и „правило” да се једанпут годишње треба причестити, треба да нам буде јасно да ово није правило Новога Завета. Такво правило се не налази ни код светих отаца ни код светитеља Цркве. Тако нешто не прописују ни литургичке књиге.

У Светом Писму и Светом Предању Православне цркве не налазимо да се икада говорило о Светом причешћу као о дужности или обавези. Никада нисмо чули било шта о „минималним захтевима”. Напротив, налазимо да свака реч о Светом причешћу изражава максимални захтев, тражи од нас да учинимо највише што је нама могуће.

Највећи дар

Библија и светитељи кажу да је Свето причешће највећи дар који је Бог дао човеку и да је то жива присутност Бога у своме народу у Христу и Духу Светом; да је оно сила Христовог живота, смрти, воскрсења, вазнесења и прослављења датог човеку. Да је оно најсавршенија жртва мира, хвале и славе, коју је човек у могућности да принесе Богу. Најзад, да је оно најмоћнија и најрадоснија прослава раја са ове стране гроба.

Сасвим другачије

У раној Цркви Свето причешће је давано односно њега су примали сви чланови Цркве и то сваки пут када

Део фреске „Причешиће апостола” у олтарској апсиди цркве манастира Драче. Сасвим лево, окренут у супротном правцу одлази Јуда; на његовим леђима види се Сатана; Јуда испушта из руку Тело Христово.

је служена литургија. Зато је свети апостол и еванђелист Лука, први историчар Христове Цркве, и могао у Делима апостолским рећима за прве хришћане: „Свакодневно ... ломили су хлеб по кућама, примали су храну с радошћу и проста срца” (Д.ап. 2:46). Требало би да на свакој литургији Свето причешће прими сваки онај који је себе припремио за Причешиће постом, молитвом и исповешћу. Искључују се једино грешници, такозвани покајници и они који нису крштени.

Ми данас чинимо сасвим супротно од ове ране праксе. Ако себе сматрамо добрым и праведним, ми не долазимо у храм да се причестимо. Чудновато је да ми кажемо да нам „то није потребно”. Ако се осећамо грешним, тада долазимо говорећи како нам је то „потребно”. Вековима је пракса била сасвим другачија. Они који су били спремни, долазили су редовно у храм и причешћивали се. Они који су били грешни, морали су да се кају. Такви су били „изопштени”, „екскомуницирани” за извесно време, све док се нису поправили и извршили дело покајања.

Добите што чешће

Очигледно је да већина од нас неће бити у могућности да прими Свето причешће на свакој литургији. Знамо врло добро да Свето причешће не треба узимати олако. Ипак треба да признамо да бисмо мо-

рали чешће да приступамо Светом причешћу него што то чинимо. Морали бисмо чешће и редовније да се искрено и озбиљно припремамо за приступање Трпеци Господњој.

Да бисмо редовније приступали Светом причешћу, најбоље је да одредимо време у коме ћемо га примити, припремајући се унапред, постављајући план наших послова тако да у њега буду укључене и наше духовне обавезе. Сваки од нас то може да уради. Наша је обавеза да покушамо да тако чинимо.

Спаситељева заповест

Има међу нама верних који мисли да је чешће приступање Светом причешћу „неправославна” пракса, или измишљотина модерних свештеника. Спаситељева заповест је: „Узмите, једите; ово је тело моје... Пијте из ње сви; јер ово је моја крв савеза, која се пролива за многе ради опроштаја грехова” (Матеј 26:26—28).

И у самој литургији каже се сваки пут: „Са страхом Божијим и вером приступите”.

Треба да приступимо са страхом и љубављу, лично припремљени, али са сазнањем да нас једино Бог чини „достојним” да приступимо. И тада, једино тада, биће истинита наша дивна песма:

Видели смо Истиниту Светлост,
примили смо Духа небескога,
пронашли смо истиниту веру....

ВИСАРИОН,

епископ банатски

Завршен је животни пут још једног архијереја Српске православне цркве. Господ је поново посетио нашу Цркву 1. децембра ове године, јер се испуни књига живота банатског епископа Висариона. Из наше средине је отишао један врсни архијереј. Његовим одласком из овога света осетимо једну велику празнину у нашим срцима и једину утеху налазимо у молитви Господу, Кome се обраћамо и молимо Га, да новога путника целе васељене „прослави у свом царству”.

Блажене успомене епископ Висарион је рођен 14. јула 1910. г. у Темишвару, Румунија, од оца Слободана, бељежника конзисторије, и мајке Паулине, рођене Чупић. Костић су станином из Бачке. Прота Слободан целога живота службовао је у Темишвару, а рођени брат му је био свештеник и професор веронауке у Сомборској учитељској школи. Два своја сина прота Слободан је наменио Цркви: Светозара (умро као свршени богослов Сарајевске богословије) и Дејана (крштено име епископа Висариона). И по Чупићима покојни Владика је био из левитског племена. Владичин дедprotoјереј Корнелије Чупић, парох сентандрејски, имао је четири сина и четири кћерке. Сви су му синови били свештеници и монаси, а све кћерке свештеничке супруге.

Дејан Костић завршио је основну школу и гимназију у Темишвару, а матурирао је у Будимпешти. Дипломирао је на Богословском факултету у Београду 1933. г. Годину дана је био професор новооснованог српског одељења на Државном лицују у Учитељској школи за Србе у Темишвару.

Замонашен је у манастиру Беочину (где му је ујак др Јоаким Чупић био дуго година настојаљ манастира) од стране архимандрита Доситеја (Борића) 1935. г. и на монашком постригу добио име Висарион.

Изненада, 1. децембра 1979. године, упокојио се у Господу у Вршцу епископ банатски ВИСАРИОН у 69. години. Сахрањен је 5. децембра у крипти Саборне цркве у Вршцу. Сахрани су присуствовали, уз учешће многоbroјног народа, свештенства и монаштва, родбине покојникова, представника Комисије за односе са верским заједницама, пријатеља и познаника епископа Висариона и Његова Светост патријарх српски Герман са архијерејима Српске православне цркве. Заупокојену литургију служио је епископ зворничко-тузлански Василије а опело Његова Светост уз саслужење двојице архијереја, свештеника, ђакона... Од блаженопочившег епископа Висариона, у име Српске цркве, опростио се епископ бачки Никанор.

Рукоположен у чин ђакона у Београдској саборној цркви у Недељу православља 1937. од стране блажене успомене патријарха српског Варнаве, а у чин презвитера у истој цркви и на исти празник 1941. г. од стране блаженопочившег патријарха српског Гаврила.

Достојанством синђела одликован је од стране митрополита скопског Јосифа, као администратора Архиепископије београдско-карловачке 1945. године.

Почетком 1937. године јерођакон Висарион је постављен за суплента Богословије у Сремским Карловцима с тим, да буде на раду у Св. арх. синоду. Годину дана касније постављен је за чин приправника. Када је са одличним успехом положио испит за црквенојархијске службенike, Св. арх. синод га је упутио у Атину да тамо положи докторски испит из области Патрологије. Међутим, услед ратног стања у Грчкој, Св. арх. синод га је позвао „да прекине одсуство и преузме своју редовну дужност”.

На првом послератном редовном заседању Св. арх. сabora, 20. маја 1947, на предлог великог патријарха српског Гаврила, изабран је, заједно са другом петорицом, за епископа топличког, да би са преживелим српским архијерејима „понео тјаготу дневнују”. Чин архијерејске хиротоније синђела Висариона извршио је у Београдској саборној цркви 29. јуна 1947. блаженопочивши патријарх српски Гаврило са митрополитима: скопским Јосифом и црногорско-приморским Арсенијем.

Године 1951. Св. арх. сabor је изабрао викарног епископа топличког Висариона за епископа банатског. Установио га је у Вршцу 29. јула 1951. епископ бањалучки др Василије. Већ идуће године прима у администрацију своју родну епархију темишварску, према којој је гајио велику љубав.

Одмах по доласку у Банат обишао је све парохије и црквене општине, а затим извршио нову поделу банатске епархије према географским, комунивативним и административним условима. У црквоној администрацији своје епархије завео је примеран ред, јер је не само имао солидно знање из црквене администрације него је осећао и љубав према овој области.

Шест пута је био биран за члана Св. арх. синода, а као члан делегације посетио Грчку православну цркву (1951, 1955. и 1978), Руску православну цркву (1956), Румунску православну цркву (1962), наше три егзархије у Америци и Канади (1963) и Светски савет цркви у Женеви (1969). На трећој генералној скупштини Светског савета цркви која је одржана у Њу Делхију, Индија (1961) представљао је нашу Цркву и као зналац више језика био у могућности да успостави контакте како са православним, тако и са инославним богословима и црквеним великодостојницима. Многи од њих су га посећивали у његовој презентативној резиденцији, у епископском двору, који је његовим настојањем враћен Цркви и са много смисла уређен и доведен у првобитно стање.

Владике Висариона више нема међу имена, али његовлик, који недавно видесмо у Српском Сиону, за време седнице Св. арх. синода, лебди пред нашим очима и изазива жалост и сузу. Питома земља Баната примила је његово тело и он ће поред својих великих претходника, узорног архијереја др Георгија (Летића) и ученог др Викентија (Vujića), чекати Господа. Кome је служио на свој начин, Који ће опет доћи да дâ „свакоме по делима његовим” (Откр. Јованово 22:12).

Бог нека се смилује души блаженопочившег владике Висариона и нека га у свом царству удостоји Своје низрециве славе.

САВА, епископ шумадијски

Чујем те да куцаш, али не можеш ући!

Једна девојка је доведена у велику болницу у одељење за хитне интервенције.

„Биће јој потребна трансфузија”, рекао је лекар.

„Не”, одговорио је девојчин отац.

„Шта? Јесте ли ви нормални? Без трансфузије јој нема помоћи”, викао је лекар избезумљено.

„Ја не дозвољавам трансфузију”. И са овим је девојчин отац изашао из собе. Није прошао ни један сат, а његова кћерка била је мртва.

Без обзира што је већина људи сматрала да је отац ове девојке безуман што није дозволио да прими трансфузију, он је одбио да ова техника буде примењена из религијских разлога. Баш тако. **Из религијских разлога!** Он је припадао секти која је позната под називом **Јеховини сведоци**, а једно од њихових веровања је да не прихватају употребу трансфузије крви.

Многе од нас посетили су Јеховини сведоци. Они су познати по томе што иду од врата до врата. Запаљујућа је њихова ревност коју испољавају у покушају ширења своје вере. Да ли ми имамо ту ревност у ширењу праве вере?

Спаситељ је опомињао своје ученике, када су га упитали да ли ће „у ово време поново успоставити царство Израиљево”, да није њихово да знају „времена или рокове које је Отац одредио својом влашћу” (Д. ап. 1: 7). Опомињао их је, преко св. апостола Павла, да не верују у неко друго еванђеље (Гал. 1: 6—7), јер би их „друго еванђеље” одвело од Бога. Биће спасен само онај који верује и живи по Еванђељу Господа Исуса Христа (Видети: Марко 16: 16; Рим. 10: 8—15).

Без обзира на ове јасне наводе, Чарлс Расел, ^зр кога су казали да је „једна од трагедија хришћанства”, почeo је 1876. да проповеда једно друго еванђеље. У младости је био обузет великим страхом од пакла. Најзад га је неко убедио да место вечите казне не постоји. Он је организовао групу следбеника који су прихватили његово пророчанство да ће 1914. године доћи до смака света. Како је те године дошло до првог светског рата, Расел и његови следбеници су кориговали своје тумачење. Говорили су

да је сада Христос ушао у Јеховин храм на небу да се припреми за крај, који је близу.

Тек у 1931. години, па предлог Радерфорда, прихваћено је име „Јеховини сведоци”. Пре тога су се они називали Радерфордови, чланови куле стражаре, друштво трактата и међународно (Библијско) удружење студената. И Расел и Радерфорд су били плодни писци. Преко многоbroјних њихових књига, трактата и часописа ширило се њихово учење.

У ШТА ВЕРУЈУ ЈЕХОВИНИ СВЕДОЦИ?

ЈЕХОВИНИ СВЕДОЦИ:	ПРАВОСЛАВНИ ХРИШЋАНИ:
— Света Тројица не постоји. Бог није Отац, Син и Свети Дух. Он је једно лице — Јехова (Јахве).	Три су лица у једном Богу — Отац Син и Свети Дух.
— Исус Христос није Бог него је само човек.	Исус је и Бог и човек. Бог јер је јединородни Син Божији, а човек јер је рођен од пресвете Ђеве Марије.
— Христос није умро ради спасења људи.	Господ Христос је умро да би нас спасао и вакрсао је из мртвих да бисмо и ми могли да победимо смрт.
— На Ускрс Христос није врскрао из мртвих.	Христос је вакрсао из мртвих и како каже апостол Павле: „Ако Христос не јеста из мртвих, узлудна је вера наша”. (1. Кор. 15: 14, 17).
— Пакао не постоји. Зли људи ће бити уништени.	Пакао постоји. Он представља потпуну и вечиту одвојеност од Бога.
— Само мали број људи ће бити спасен.	Свима људима је дата могућност да се спасу, али њихово спасење зависи од њихове вере у Христа и начина на који су проводили свој живот.

Још нека веровања Јеховиних сведока

- Само ће се, евентуално, 144.000 душа спasti, од свих који су рођени, и јећи у Царство небеско.
- При богослужењу је забрањена употреба свих слика и икона.
- Јеховини сведоци не смеју имати никакве везе са Црквом или међуцрквеним покретима.
- Примање крви у тело било борално (преко уста) или кроз вене (трансфузија) представља прекршај „божанских закона”.
- Свету тајну свештенства не признају.
- Једини извор вере је Библија, коју тумаче на свој начин. Свето предање не постоји.

Назив „Јеховини сведоци” био је прихваћен са циљем да се нагласи њихово основно веровање. Они су се себе називали сведоцима, то јест весницима претећег проклетства, које је тобоже Бог открио. Реч Јехова је узета из Старога завета и значи Бог. У ствари то је погрешно тумачење јеврејског назива за божанство — Јахве. Расел је чак излагао нова учења, која Јахве није никада открио! Тврдио је да Бог није Света Тројица, да је Христос само човек, да Христос никада није вaskrsao из гроба. Упоредо са овим измишљотинама, Расел је такође проповедао да пакао не постоји и да ће рђави људи бити просто уништени. И, наравно, стално су мењали датум смака света — четири пута чак у последњих сто година! Последњи пут се то додогоило пре неколико година. Многи „сведоци” су напустили секту када се ни ово последње пророштво није обистинило.

Још једно интересантно веровање је садржано у њиховом посебном наплашавању „Борбе Армагедона”. Ову идеју, узету из књиге Откривења, су протумачили тако грубо да су са кобном пропашћу заменили сваку наду. Такође верују да ће се само мала група људи, који су икада створени, спаси, а сви остали су осуђени на уништење. Када детаљно проучите већину њихових веровања, јасно ћете увидети да она противрече готово свакој основној истини, која се налази у Светом писму.

Јеховини сведоци од врата до врата проповедају своју причу јада и патње и ускоро ће закуцати и на твоја врата. То је начин њиховог „богослужења” уз продају књига и ширење идеја о заштити од предстојећег проклетства и пропasti. У свом настојању да продају књиге можда су и искрени, али, на жалост, они су на погрешном путу.

Да ми не прекорачиш праг

Када видиш Јеховине сведоце имај на уму неколико веома важних савета. Пре свега, нemoj им никада пред носом затворити врата. Ако то урадиш, само ћеш појачати њихову ревност и они ће отићи говорећи: „Ево, још једне јадне душе осуђене на вечити заборав”. Дакле, учврсти ћеш их у ономе што већ верују. Затим, са Јеховиним сведоцима нemoj расправљати о религији јер је њихово учење засновано на злоупотреби Библије. Да би поткрепили своје погрешне закључке они наводе библијске текстове без контекста, то јест без

везе са целином. Не спомињи им светитеље, литургију, иконе или тамјан. Све су то за Јеховине сведоце сатанине ствари. (Један православни свештеник је причао да је пронашао прави начин како да их се ослободи: претио је да ће их попрскати светом водом. „Немате појма каквом су брзином побегли”). Најзад, не дозволи да те Јеховини сведоци увуку у разговор о текућим светским збивањима и од њих не купуј литературу и ништа не примај бесплатно уколико они нису вољни да за узврат приме од тебе неку књигу, броштуру или новине, које издаје твоја Православна црква. Кажи им, по прилици, овако: „Ја ћу читати твоју литературу под условом да ти читаши моју”. Упамти ове савете и радуј се! Безброж „мисионара” корача право према твојим вратима. Са њима није лако изаћи на крај. Учини оно што најбоље можеш.

Шта треба да радиш?

Буди уљудан и према Јеховиним сведоцима, уколико те посете. Пусти их да изложе оно што желе и немој да их прекидаш. За време свог излагања, с времена на време, запиткиваће те настојећи да се изјасниш о неком основном проблему. Немој им одговарати. Те пробе треба да им покажу да ли си особа која је у страху због проблема који муче свет, да ли си особа која је усамљена, или си особа која има породичне и кућне проблеме. Ако од себе даш само неки наговештај, они ће те одмах категорисати као потенцијалног члана, закачиће се за твој проблем и нећеш моћи да их се ослободиш.

Основно је да треба да сачекаш да Јеховисти оду и да им не дозволиш да те сврстају у неку своју категорију или класификацију. Најзад, они ће завршити своје излагање. Истог часа заборави све што су ти говорили. Реци им нешто своје. Говори им о Господу Христу и Његовој Цркви. Другим речима, ти буди мали сведок православља.

После тога затражи да ти неки од њих пружи своје сведочење. Ово ће их смутити, јер Јеховини сведоци не могу да говоре о благодати Божијој о спасењу и нади коју Господ Христос пружа. Реци му: „Ти си сигурно доживео благодат Божију, јер Бог подједнако бди над праведнима и грешнима”.

Ако успеш да ти јеховиста да сведочење, избацио си га из његовог колосека. Искористи ту прилику, седи с њим и заједно прочитајте две главе Јовановог еванђеља. Ако узмognеш

да ово учиниш, позови га да поново дође да бисте продужили са читањем Св. писма. Међутим, већина Јеховиних сведока неће дати никакво сведочење, него ће, чим то од њега затражиш, отићи. Немој да будеш малодушан. Чим се врата за њим затворе, помоли се Богу да га просветли у Истини.

Можда ће твоја кратка молитва вратити Јеховиног сведока. Ако би се то десило, сведок ће, можда, зажелети да ти издекламује читаву литеју библијских цитата. Замоли га да сачека док донесеш своју Библију. Са Библијом у руци, запитај га: „Могу ли ја да прочитам ваш први цитат?” Сагласиће се оклевајући. Пронађи цитат, прочитај, али у контексту у коме је написан — заједно са стиховима испред и иза њега. Видећеш колико то мења значење целог цитата! Тражи да се прочита други, трећи, па можда и четврти цитат, али увек на исти начин — у контексту. Ти си употребио Свето писмо, али са оним значењем цитата, са којим је написан.

Према томе, два наша најефикаснија оружја у борби против Јеховиних сведока су живот Господа Исуса Христа и Свето писмо. Служи се њима на овај начин и ти ћеш бити прави сведок. То је далеко боље него залупити врата.

Каленић ГОДИНА II
7. (1/1980)

издаје Српска православна епархија шумадијска.

Излази шест пута годишње

Уређује одбор. Главни и одговорни уредник:

Драгослав Степковић

Уредништво и администрација:
„Каленић”, Маршала Тита 69,
34000 Крагујевац
Телефон: 034/26-42

Текући рачун: „Каленић”:
издавачка установа Епархије
шумадијске. Број жиро рачуна
61700-620-16-80691-14-62-00684-1
Југобанка — Крагујевац

Штампа: РО „Сава Михић”,
Земун, Маршала Тита 46—48.

Тираж 7000 примерака

Цена: 7,00 д. по примерку

Годишња претплата 42,00 д. а за
иностранство: 5 америчких долара